

Sygn. akt VIII U 1366/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 sierpnia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSR del. Renata Stańczak
Protokolant:	Anna Krzyszkowska

po rozpoznaniu w dniu 11 sierpnia 2016 r. w Gliwicach

sprawy W. F. (F.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania W. F.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 28 lipca 2015 r. **nr** (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu W. F. prawo do emerytury począwszy od dnia 1 czerwca 2015 roku.

(-) SSR del. Renata Stańczak

Sygn. akt VIIIU 1366/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 28.07.2015r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu W. F. (F.) prawa do emerytury na podstawie art.184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS w związku z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, gdyż ubezpieczony na dzień 01.01.1999r. nie udowodnił wymaganego 25 – letniego okresu składkowego i nieskładkowego, a jedynie 22 lata, 7 miesięcy i 3 dni.

Organ rentowy wskazał, iż do stażu pracy nie zaliczył następujących okresów:

- urlopu bezpłatnego od dnia 24.07.1996r. do dnia 17.09.1996r.,
- urlopu dewizowego od dnia 12.03.1985r. do dnia 11.06.1985r.,
- pracy w gospodarstwie rolnym rodziców od dnia 07.10.1970r. do dnia 21.08.1975r.

ze względu na dużą odległość Szkoły Zasadniczej w O. od miejsca zamieszkania; biorąc pod uwagę zajęcia w szkole, praktyki, dzienny dojazd do szkoły,
a także przygotowanie do zajęć – praca w gospodarstwie rolnym rodziców nie miała charakteru stałego.

Ubezpieczony w odwołaniu od decyzji domagał się jej zmiany przez przyznanie prawa do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych po uprzednim zaliczeniu do ogólnego stażu pracy okresu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców podnosząc, iż wykonywał wówczas stałą pracę w wymiarze co najmniej 4 godzin dziennie. Nadto na rozprawach w dniu 05.11.2015r. oraz w dniu 07.07.2016r. ubezpieczony podniósł, iż winien mieć zaliczony do stażu pracy okres urlopu bezpłatnego, kiedy to faktycznie prowadził działalność gospodarczą, a także okres urlopu dewizowego.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie podtrzymując stanowisko zajęte w zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

Ubezpieczony W. F. urodził się w dniu (...), nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego, na dzień 01.01.1999r. udowodnił staż pracy w warunkach szczególnych w wymiarze 17 lat, 10 miesięcy i 5 dni.

W dniu 01.06.2015r. złożył wniosek o przyznanie prawa do emerytury, w rozpoznaniu którego organ rentowy w dniu 28.07.2015r. wydał decyzję zaskarżoną omówioną na wstępie.

Ubezpieczony od urodzenia, w tym w okresie spornym od dnia 07.10.1970r. do dnia 21.08.1975r., był zameldowany na pobyt stały w miejscowości J., gdzie rodzice ubezpieczonego M. i A. F. prowadzili gospodarstwo rolne o powierzchni 8,35 ha. W gospodarstwie tym uprawiali głównie zboża i ziemniaki. Mieli też inwentarz żywy, to jest konie, krowy, świnie, barany, a także drób. Gospodarstwo rolne stanowiło wyłączone źródło utrzymania rodziny ubezpieczonego. Ubezpieczony był jednym z dziewięciorga rodzeństwa, przy czym w okresie spornym mieszkał z rodzicami i trójką swojego młodszego rodzeństwa, to jest młodszymi: o dwa lata - siostrą, o 4 lata – bratem i o 6 lat – siostrą w sytuacji, gdy starsze rodzeństwo wyprowadziło się już z domu. Od dnia 01.09.1971r. do dnia 24.06.1974r. ubezpieczony uczęszczał do (...) Szkoły Zawodowej w O.. Do szkoły dojeżdżał głównie autobusami. Odległość do szkoły z miejsca, w którym ubezpieczony wsiadał do autobusu, wynosiła około 27 kilometrów. Na przystanek ubezpieczony miał z domu kilka minut drogi, natomiast czas dojazdu do i ze szkoły wynosił około 40-50 minut w jedną stronę. W trzeciej klasie ubezpieczony zazwyczaj dojeżdżał do szkoły motorowerem. Ubezpieczony w całym okresie spornym codziennie pracował w gospodarstwie rolnym rodziców i wykonywał wszystkie prace jakie świadczy się w gospodarstwie. Gospodarstwo to nie było zmechanizowane i stąd większość prac trzeba było wykonywać ręcznie. Pracę w gospodarstwie rolnym ubezpieczony świadczył każdego dnia. W okresie wiosenno - letnim, w szczególności w czasie wakacji, kiedy była wzmożona ilość prac polowych, a także w okresie przed rozpoczęciem nauki w Szkole i po jej zakończeniu (od dnia 07.10.1970r. do dnia 31.08.1971r. o od dnia 25.06.1974r. do dnia 21.08.1975r.), pracował około 8 godzin dziennie, a czasami od rana do wieczora, natomiast podczas roku szkolnego co najmniej 4 godziny dziennie, podczas gdy wracał ze szkoły około godziny 15 – 16. W okresie wiosenno -letnim ubezpieczony wykonywał głównie prace związane z zasiewami, żniwami, natomiast zimą pracował przy zwierzętach, młóceniu zboża, jeździł do lasu po drzewo na opał. Zdarzało się, że ze względu na pracę w gospodarstwie, odwołujący był zmuszony do opuszczania zajęć w szkole.

Od dnia 22.08.1975r. ubezpieczony podjął zatrudnienie w KWK (...) w R..

Świadcami pracy ubezpieczonego w gospodarstwie rolnym byli A. N. i S. N., którzy zamieszkiwali w sąsiedztwie gospodarstwa rolnego rodziców odwołującego.

Powyższe Sąd ustalił na podstawie dokumentacji akt organu rentowego, zeznań świadków A. N. i S. N. słuchanych w drodze pomocy sądowej, a także zeznań ubezpieczonego (protokół elektroniczny z rozpraw z dnia: 05.11.2015r. czas 00:03:13 – 00:20:19, z dnia 07.07.2016r. czas 00:17:53 – 00:36:36).

Sąd dał wiarę zeznaniom słuchanych w sprawie świadków oraz ubezpieczonego, gdyż były one rzeczowe, logiczne, szczegółowe, zasadniczo zgodne ze sobą oraz korespondujące z treścią zgromadzonej w sprawie dokumentacji. Świadkowie A. N. i S. N., jako że mieszkali w bezpośrednim sąsiedztwie rodziny ubezpieczonego niewątpliwie dysponują wiedzą na temat pracy jaką ubezpieczony wykonywał w gospodarstwie rolnym rodziców w okresie spornym.

Sąd zważył, co następuje.

Odwołanie ubezpieczonego W. F. zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 i 2 w zw. z art. 32 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2015r., poz. 748) oraz w związku z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz.43 ze zm.) prawo do emerytury przysługuje ubezpieczonemu urodzonemu po dniu 31.12.1948r., który:

- ukończył 60 lat,
- udokumentował do dnia 31.12.1998r. 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych, w tym co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych wymienionej w wykazie A stanowiącym załącznik do ww. rozporządzenia,
- nie przystąpił do OFE albo złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w OFE za pośrednictwem ZUS, na dochody budżetu państwa,

W rozpoznawanej sprawie spór sprowadzał się do ustalenia, czy ubezpieczony na dzień 01.01.1999r. posiada wymagany 25 – letni staż pracy, a konkretnie czy istnieją podstawy do uwzględnienia do takiego stażu okresu pracy ubezpieczonego w gospodarstwie rolnym rodziców od dnia 07.10.1970r. do dnia 21.08.1975r. w sytuacji, gdy bezspornym było, iż ubezpieczony spełnił pozostałe przesłanki prawa do świadczenia w postaci ukończenia wieku emerytalnego 60 lat, legitymowania się na dzień 01.01.1999r. co najmniej 15 – letnim okresem pracy w warunkach szczególnych, nie przystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego.

Zgodnie z art. 10 ust. 1 pkt 3 w/w ustawy przy ustalaniu prawa do emerytury oraz przy obliczaniu jej wysokości uwzględnia się również następujące okresy, traktując je, z zastrzeżeniem art. 56, jak okresy składkowe:

- przypadające przed dniem 1 stycznia 1983 r. okresy pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia,

jeżeli okresy składkowe i nieskładkowe, ustalone na zasadach określonych w art. 5-7, są krótsze od okresu wymaganego do przyznania emerytury, w zakresie niezbędnym do uzupełnienia tego okresu.

Dla zaliczenia okresów pracy w gospodarstwie rolnym na podstawie tego uregulowania prawnego koniecznym jest, aby praca w gospodarstwie rolnym wykonywana była w wymiarze nie niższym niż połowa ustawowego czasu pracy, to jest minimum 4 godziny dziennie (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 03.07.2014r. sygn. akt III AUa 184/14).

Zdaniem Sądu przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe w sposób nie budzący wątpliwości wykazało, iż ubezpieczony w powołanym powyżej okresie spornym zamieszkując wraz z rodzicami i młodszym rodzeństwem w J. wykonywał pracę w gospodarstwie rolnym prowadzonym przez rodziców M. i A. w wymiarze co najmniej 4 godziny każdego dnia, a w okresie wiosenno – letnim,

w szczególności w czasie wakacji, gdy była wzmóżona ilość prac polowych, jak również przed rozpoczęciem nauki w (...) Szkole Zawodowej i po jej zakończeniu, to jest

w okresach od dnia 07.10.1970r. do dnia 31.08.1971r. i od dnia 25.06.1974r. do dnia 21.08.1975r., w większym wymiarze, często od rana do wieczora. Za takim przyjęciem przemawia fakt, iż gospodarstwo rolne rodziców ubezpieczonego było dużym gospodarstwem, bo obejmowało ponad 8 ha ziemi, gdzie uprawiono zboża, ziemniaki, hodowano też zwierzęta. Było jedynym źródłem utrzymania rodziny odwołującego, nie było zmechanizowane i stąd prace generalnie wykonywane były ręcznie. Praca ubezpieczonego w tym gospodarstwie stanowiła jego pomoc w wykonywaniu typowych obowiązków domowych zwyczajowo wymaganych od członków rolniczej wspólnoty rodzinnej zwłaszcza w sytuacji, gdy ubezpieczony był najstarszy z rodzeństwa jakie pozostawało w tym czasie w domu rodzinnym i stąd oprócz rodziców, to on zasadniczo wykonywał pracę w gospodarstwie. Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy pozwolił na stanowcze przyjęcie, iż odwołujący w czasie kontynuowania nauki w (...) Szkole Zawodowej w O., przy uwzględnieniu czasu poświęcanego na dojazd do i z tej szkoły (co ubezpieczony szczegółowo wyjaśnił w toku procesu), rzeczywiście świadczył pracę w gospodarstwie rolnym co najmniej 4 godziny każdego dnia, co więcej czasami ze względu na konieczność pracy w gospodarstwie, był zmuszony opuszczać zajęcia lekcyjne.

W takiej sytuacji Sąd stwierdził, iż powyższy sporny okres pracy ubezpieczonego w gospodarstwie rolnym podlega zaliczeniu do okresów składkowych i nieskładkowych uznanych przez organ rentowy, jako okres uzupełniający w rozumieniu art.10 ustawy.

Po zaliczeniu tego okresu ubezpieczony dysponuje na dzień 01.01.1999r. wymaganym 25 – letnim stażem pracy. W takiej sytuacji spełnia on wszystkie konieczne warunki do przyznania prawa do dochodzonego świadczenia.

Zaznaczyć należy, iż Sąd nie prowadził postępowania na okoliczność uwzględnienia do stażu pracy ubezpieczonego dalszych okresów: od dnia 12.03.1985r. do dnia 11.06.1985r. oraz od dnia 24.07.1996r. do dnia 17.09.1996r., ponieważ ewentualne ich uwzględnienie i tak pozostawałoby bez znaczenia dla rozpoznania sprawy w sytuacji, gdy po zaliczeniu okresu pracy w gospodarstwie rolnym (j.w.) ubezpieczony i tak posiada na dzień 01.01.1999r. wymagany 25 - letni staż pracy.

Mając powyższe na uwadze, kierując się uregulowaniami prawnymi powołanymi na wstępie rozważań, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury poczynając od dnia 01.06.2015r., tj. od miesiąca zgłoszenia wniosku (zgodnie z art.129 ust.1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS).

(-) SSR del. Renata Stańczak